

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PEDAGOŠKI INŠTITUT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

»Krepitev socialnih in državljskih kompetenc strokovnih delavcev«

Le z drugimi smo

Dr. Dr. Mira Delavec Touhami,
Slovenija & Alžirija & Nemčija
učiteljica slovenskega pouka v ZR Nemčiji, pisateljica,
predsednica KD Josipine Turnograjske

Medkulturni dialog: v sodelovanju s priseljenci in manjšinami
Živeti raznolikost: vključevanje otrok priseljencev, slovenščina in
medkulturni dialog

Naložbo sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije in
Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

KAJ JE MEDKULTURNI DIALOG?

- Je enakovreden dialog med različnimi kulturami.
- *Dialog je po SSKJ: „Izmenjava mnenj med zastopniki različnih stališč/mnenj z namenom doseči soglasje ali sporazum.“*
- *Svet Evrope: „Naša naloga je deliti vizijo sveta, se učiti in razumeti tiste, ki ne vidijo sveta ⁵ z iste perspektive kot mi sami.“*

Kaj pomaga pri doseganju dialoga?

- ✓ Spoznavanje drugih kultur.
- ✓ Preseganje stereotipov (npr. v pravljicah).
- ✓ Spoznavanje ljudi iz drugih kultur (v svojem okolju in na potovanjih).
- ✓ Opazovanje okolja okoli sebe.
- ✓ Medsebojno sodelovanje.
- ✓ Veliko se pogovarjamo.
- ✓ Sožitje različnih kultur.

Tujka v Afriki

- Nezaupanje.
- Spoznavanje novih kultur in jezikov.
- Spoznavanje navad in običajev, vloga tradicije.
- Humanitarna dejavnost.
- Nevarnosti na poti.
- Pot do samega sebe /spoznavanje samega sebe.

Evropejka, poročena z Afričanom in v Afriki

- Tradicija.
- Nova družina, nova vloga.
- Tuareška toleranca strpnost, srčnost.
- Vloga jezika.
- Sprejetost v novem okolju, kulturi.
- Vloga ženske v tradicionalni družbi.

DELAVNICA 1

- Napišite, za katere danosti ste v življenju najbolj hvaležni?

Navedite do 5 primerov.

Problemi Afrike

- Vloga zgodovine, dediščina kolonializma.
- Vojne, lakota, različne etnične skupine.
- Zelo močna populacija mladih.
- Vloga elit, vpliv zahodnega sveta.
- Kaj je to nerazviti svet? Kakšna je vloga osnovnih človekovih pravic?
- Nespoštovanje demokratičnih načel.

Afrika in humanitarne poti

- Razlogi za beg, migracije:
 - vojne,
 - politične razmere,
 - strogi kazenski zakoniki,
 - velika vloga in vpliv medijev,
 - pritiski družine (tradicionalna vloga).

Morje sipin, morje zgodb ...

Odlomek iz knjige Mire Delavec Touhami –
Taraut en tenere, str. 96-97.

Begunci, migranti

- V letih 2005-2010 je po podatkih avstrijskih raziskovalcev po celem svetu zapustilo svoje domove 78 milijonov ljudi.
- Podnebne spremembe (suše, poplave).

Severna Afrika

Vloga

- Severna Afrika je postala prostor za begunska taborišča.
- Države Severne Afrike so bile do vojn (Libija) in političnih nemirov (Egipt, Tunizija, Alžirija) države, ki so bile tako socialno kot gospodarsko zelo stabilne države in večina prebivalcev je imela ustrezne pogoje za dostojno življenje.
- Vzpon tihotapstva – pomemben gospodarski dejavnik.
- 120 000 prebivalcev Libije preživi od tihotapskega denarja.
- Vloga korporacij.
- Vpliv podnebnih sprememb.
- Afriške države zelo počasi ratificirajo pogodbe.
- Boj mladih za pravice, revolucije oz. se odločijo za beg.

Aman Iman – Voda je življenje.

Problemi

Povodi

- Bolj ko je neka skupina ljudi, etična skupina ali narod obremenjen z nasiljem, pokoli, vojnami – več bolečine in jeze je v kolektivni zavesti vsakega prebivalca. Skozi to se odraža tudi njihovo vedenje.
- Nomadom je zemlja njihova identiteta.
- Puščava : mesto.
- Izkoriščanje naravnih bogastev.
- Boj za prevlado nad vodnimi viri, rudnimi nahajališči, nafto, zlato.

Zemlja, voda, rudna bogastva

OTROCI TRPIJO NAJBOLJ

Otroci – osamljeni, izolirani, prepuščeni ulici,
brez možnosti do ustrezne izobrazbe ...

Otroci z žalostnimi očmi, s pogledom, ki
prebada srce in dušo.

Na fotografijah: Tuareški nomadski otroci z juga Libije
in Alžirije; razdeljevanje hrane med nomade v puščavi.

Mira z otroki iz Sirije, Gane, Jemna in Libije.

DELAVNICA 2

- Napišite tri asociacije, kaj vam pomeni beseda svoboda oz. biti svoboden/svobodna?

Slovenka, poročena z Afričanom v Nemčiji

- SLOVENSKA SKUPNOST v NEMČIJI:

- prijaznost,
- odprtost,
- spoznavanje,
- izmenjava izkušenj in misli,
- številna vprašanja.

- NEMŠKA SKUPNOST:

- prijaznost, sprejetost,
- različne izkušnje s tujci,
- pričakovanja po čimprejšnji integraciji,
- znanje nemškega jezika.

Pomembna vloga dopolnilnega pouka slovenščine

- Poteka pod okriljem Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport in Zavoda za šolstvo Republike Slovenije.
- Napoteni in nenapoteni učitelji (Evropa; sobotne šole v čezoceanskih državah).
- Pouk poteka v kombiniranih oddelkih.
- Odrasli in otroci pridobivajo znanje na različnih ravneh.
- Pouk se izvaja po učnem načrtu za dopolnilni pouk slovenščine, ki ga je pripravil Zavod za šolstvo Republike Slovenije.
- Cilji pouka slovenščine so:
 - Skrb za ohranjanje maternega jezika.
 - Vez s sorodniki in prijatelji v Republiki Sloveniji.
 - Povezovanje s šolami in drugimi institucijami v Republiki Sloveniji.
 - Sodelovanje s šolami v Zvezni Republiki Nemčiji, kjer poteka pouk slovenščine.
 - Slovenščina je za Slovence v tujini pomembna za ohranitev njihove identitete.
 - Spoznavanje naravne in kulturne dediščine Republike Slovenije.

Dopolnilni pouk slovenskega jezika v Zvezni Republiki Nemčiji

- ❖ Poučuje šest učiteljev.
- ❖ Delitev oddelkov:
 - ODRASLI
 - KOMBINIRANI ODDELKI (ODRASLI+OTROCI)
 - SAMO OTROCI (PREŠOLSKI IN ŠOLSKI)
 - Iskanje prostorov
- ❖ Dejavnosti: redni pouk, bralna značka, dodatne dejavnosti ob pouku (prireditve: miklavževanje, kulturni praznik, dan državnosti, dan samostojnosti in enotnosti itd., gostovanje gostov iz Slovenije (npr. razne delavnice), ekskurzije v Slovenijo; izmenjava s slovenskimi šolami.

Dejavnosti ob pouku

- **bralna značka**,
- **prireditve**: miklavževanje, kulturni praznik, dan državnosti, dan samostojnosti in enotnosti itd., (vključevanje odraslih, staršev).
- **gostovanje gostov iz Slovenije** (npr. razne delavnice),
- **strokovne ekskurzije v Slovenijo**,
- **izmenjava s slovenskimi šolami**
- **sodelovanje na natečajih** (npr. KD Josipine Turnograjske – natečaj za najboljše ljubezensko pismo med mladimi, Združenja Slovenska izseljenska matica itd.).

Dodatne dejavnosti ob pouku

- Ob tem udeleženci:
 - sodelujejo pri predstavitvah Slovenije v državi gostiteljici;
 - se udeležijo poletnih šol in taborov v Sloveniji;
 - organizirajo različne kulturne delavnice in prireditve v državi gostiteljici in
 - se udeležijo strokovnih ekskurzij v Slovenijo.

Dopolnilni pouk slovenskega jezika

- Ob razvijanju svoje zmožnosti sporazumevanja v slovenskem jeziku, pridobijo tudi:
 - znanje s področja poznavanja književnih ustvarjalcev v Sloveniji;
 - znanje o ljudskih pesmih in ljudskih pripovedkah v Sloveniji;
 - znanje s področja poznavanja slovenskega etnološkega izročila, šeg in običajev;
 - informacije o naravnih in geografskih danostih Slovenije;
 - informacije o zgodovini slovenskega naroda;
 - informacije s področja aktualnega kulturnega dogajanja v Sloveniji;
 - spoznanje, da je poznavanje dveh ali več kultur in jezikov prednost za posameznika in družbo.

Slovenska skupnost v tujini

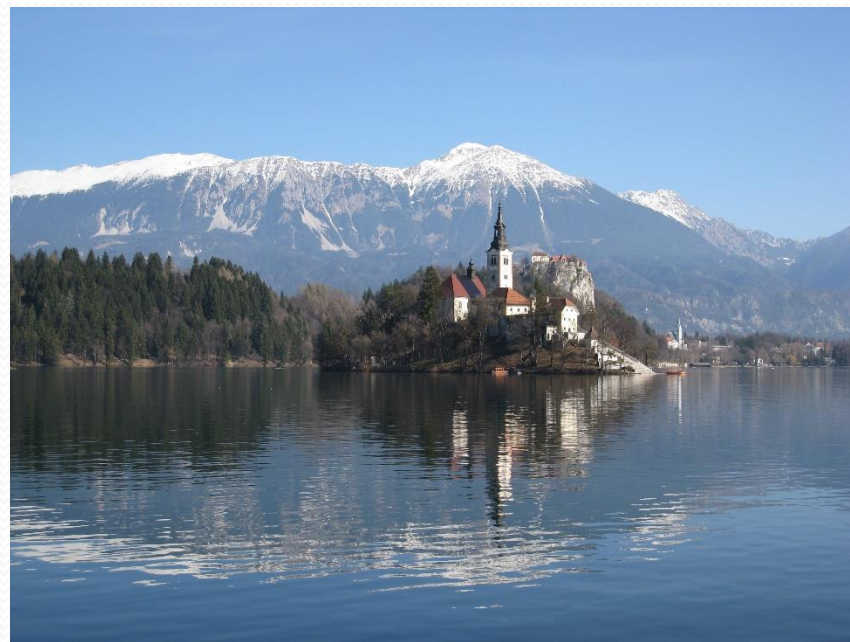
- Slovenci se v tujini povezuje med seboj na različne načine:
 - družine med seboj,
 - preko različnih društev, ki delujejo v njihovem okolju (društva se med seboj povezujejo),
 - sodelujejo v slovenski šoli,
 - na univerzah, v raziskovalnih skupinah,
 - preko župnij, v katerih delujejo slovenski duhovniki itd.

Povezovanje ni samo na ravni kulturne dejavnosti, ampak tudi na akademski ravni (razni forumi), gospodarstva, ekonomije itd.

V pomoč Slovincem so veleposlaništva in konzulati, ki pomagajo in skrbijo pri urejanju vseh formalnih zadev, ki so vezane tako na bivanje v Nemčiji kot na formalno-pravne zadeve v Sloveniji.

Slovenka, poročena s tujcem v Sloveniji

- stereotipi
- posploševanje
- velika pričakovanja skupnosti
- vloga zunanje podobe (barva kože, verska pripadnost)
- znanje slovenskega jezika (vikanje, tikanje)

Predlogi, kako v šoli lahko izvajamo medkulturni dialog

- Na vseh ravneh (lokalna skupnost – šola – starši - otroci; otroci-otroci itd.).
- Vključevanje v skupnost in hkrati spoznavanje kulture priseljencev.
- Sodelovanje z otroki in s starši priseljenci.
- Pouk maternih jezikov in kultur otrok priseljencev.
- **Medkulturne učne ure in medkulturne šolske prireditve (umetnost, znanost, gospodarstvo, kultura itd. – ne samo kulinarika in folklor!)**
- Nakup gradiva v maternih jezikih otrok priseljencev v šolski knjižnici.
- Javno vidna večjezičnost na šoli (v šolskem glasilu, objavah na spletni strani, na razstavah itd. prispevki v različnih maternih jezikih).

Predlogi za delo v šoli

- Plakati učencev, ki so na hodnikih in učijo o strpnosti, predstavljajo druge kulture.
- Drugačna oblika pouka (npr. v naravi, na tleh).
- Učenci priseljenci dobijo svojega „tutorja“. Vloga tutorja je določena in opredeljena ter prostovoljna.
- Okrogle mize mladih na določeno temo.
- Branje knjig (vključevanje ne samo v bralno značko) na temo migracij otrok, mladostnikov.
- Akcije za pomoč otrokom beguncev (zbiranje oblačil, potrebščin itd.).
- Vabilo staršev, pisateljev, glasbenikov itd., ki so prišli v Slovenijo kot priseljenci – njihove zgodbe, sporočila itd.
- Otroci priseljenci se predstavijo s svojim dnevom na šoli.
- Vključiti učitelje, ki poučujejo jezik priseljencev (BW).
- Pomagati ohraniti materni jezik priseljencev (identiteta).
- Sodelovanje z društvi priseljencev.
- Sodelovanje s prostovoljci izven šole.
- Skupni kulinarčni dnevi, bazarji – izdelki otrok (izkupiček za skupni piknik, pomoč učencem itd.).
- Vse skupaj v SOŽITJU – nikoli samo ena stran, vedno skupaj!
- Biti iskreni do sebe in verjeti v svoje delo.

Predlogi za delo

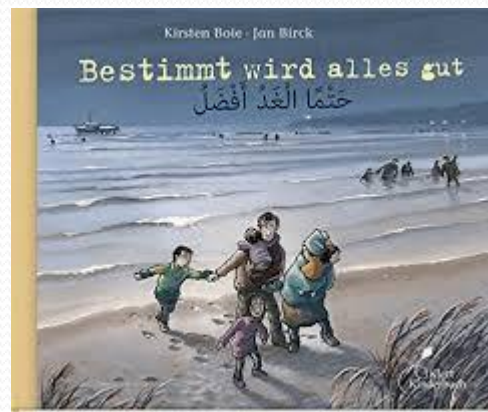
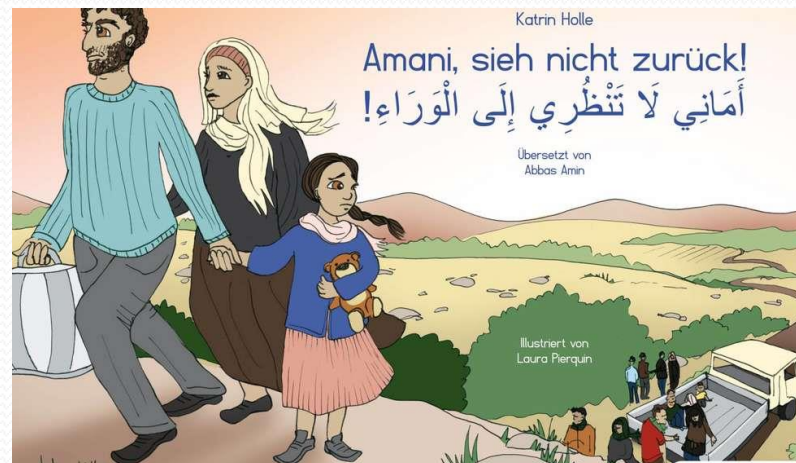
- Pri pogovorih je pomembno čutenje sogovornika (Kako bi ti reagiral, če bi se preselil in te nihče ne bi razumel? Kakšna bi bila tvoja občutja ob tem? Kako bi predstavil svojo kulturo, pa je nihče ne pozna? Bi ohranil slovenščino?).
- Pogovori o begunci in z begunci (njihove izkušnje, bolečine, pot, nesprejetost, preizkušnje na poti itd.).
- Medpredmetno povezovanje (tuji jeziki-zgodovina-geografija-etika in družba-glasba-slovenščina itd.).
- Glasbena skrinja (pesmi v različnih jezikih)
- Delavnice v okviru razrednih ur.
- Posebni dogodki na šoli:
 - mednarodni dan maternega jezika (21. 2.)
 - svetovni dan beguncev (20. 6.)
 - evropski dan jezikov (26. 9.)
 - mednarodni dan migrantov (18. 12.)

Dobro je ...

- Brati literaturo na temo beguncev, migrantov, zgodbe otrok itd.
- Otroci begunci naj pišejo svoje zgodbe, izrazijo svoje misli (literarno, likovno, oblikovno izražanje).

Veliko literature je v tujih jezikih.

Hvala za vaše sodelovanje in pozornost.

- **ZA KONEC**

- ✓ „Če Evropa želi biti varna, mora najprej rešiti tretji svet!“ (Asfa-Wossen Asserate)
- ✓ Ko boš v težki situaciji, boš lahko spregovoril katerikoli jezik!“ (tuareški pregovor)
- ✓ Ena roka ne more narediti tega, kar lahko obe roki skupaj. (tuareški pregovor)
- ✓ Tuareška anekdota o žlici z dolgim ročajem.
- ✓ Bodimo strpni drug do drugega in spoštujmo sočloveka. Svet je lepši, če ga gledamo skozi mavrico in ne v črno-beli tehniki.
- ✓ **ŽIVIMO V SOŽITJU, MIRU IN MEDSEBOJEM SPOŠTOVANJU!**

LITERATURA

- Steinberg, Guido: Kalifat des Schreckens, Knauer, München, 2015.
- Vižintin, Marijanca Ajša. Medkulturna vzgoja in izobraževanje: vključevanje otrok priseljencev. Ljubljana: Založba ZRC SAZU, 2017.
- Vižintin, Marijanca Ajša. Developing intercultural education. Dve domovini / Two Homelands 2018, [Št.] 47, str. 89-106, <http://twohomelands.zrc-sazu.si/sl/issues/items>.
- Vižintin, Marijanca Ajša. Slovenski izseljenci in njihovi potomci v Nemčiji: dvajset let povezovanja slovenskih organizacij na posvetih. Dve domovini / Two Homelands 2016, [Št.] 43, str. 157-170, <http://twohomelands.zrc-sazu.si/sl/issues/items>.
- English, Charlie: Die Bücher Schmuggler von Timbuktu, Hoffmann Verlag, Hamburg, 2018
- Lüders, Michael, Wer den Wind sät. Verlag C. H. Beck, München, 2015.
- Nazer, Menzer, Damien Lewis, Svobodna. Učila International, Tržič, 2008.
- Wörsdörfer, Rolf, Vom „Westfälischen Slowenen zum „Gastarbeiter“, Slowenische Deusthland-Migrationen im 19. und 20. Jahrhundert, Ferdinand Schönningh, Band 33, 2017.
- Delavec Touhami, Mira. Hči puščave: Taraut en tenere, KD Josipine Turnograjske, Mače, 2014.
- -----
- **Fotografsko gradivo: osebni arhiv Mire Delavec Touhami.**